

Entreprenörsanda i Göteborg

Frida Sandelin [SOM-rapport nr 2020:29]

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Tabell 2a Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2019.....	3
Tabell 2b Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2019.....	4
Figur 2 Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat, 2016–2019.....	5
Tabell 3a Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda efter bakgrundsfaktorer, 2019.....	6
Tabell 3b Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda efter bakgrundsfaktorer, 2019.....	7
Figur 3 Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda 2016–2019	8

Introduktion

SOM-undersökningen i Göteborg genomfördes för fjärde året i rad år 2019. Syftet med undersökningen i Göteborg är att kartlägga opinionsbildning och belysa hur vanor och attityder förändras över tid bland boende i Göteborgs Stad. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. SOM-undersökningen i Göteborg genomförs i samverkan med forskare och andra samverkanspartners.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.som.gu.se. En utförlig metoddokumentation från SOM-undersökningen i Göteborg 2019 finns tillgänglig på hemsidan¹.

SOM-undersökningen i Göteborg 2019

Fältarbetet för SOM-undersökningen i Göteborg följer i huvudsak samma upplägg från år till år. Likt tidigare år använde 2018 års SOM-undersökning i Göteborg en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebär att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av befolkningen i Göteborg. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Göteborgs Stad och som är mellan 16 och 85 år. År 2019 ingick 5 000 personer i det totala urvalet. Formuläret innehöll 9 enkätsidor. Svaren samlades in mellan den 16 september och 31 december 2019. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post, telefon och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 5 000 personer var det 2 412 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 50 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på SOM-undersökningen i Göteborg. 2017 fick respondenterna för första gången en belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. I och med de instiftade incitamenten uppvisade undersökningen en stigande svarsfrekvens och förbättrade de yngre åldersgruppernas representativitet.

¹ https://som.gu.se/publicerat/metodrapport_SOM-undersökningen_i_Göteborg_2019

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 192 personer, motsvarande 3,8 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

Figur 1 Svarsfrekvens i olika åldersgrupper 2016–2019 (procent)

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1000	2000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Business Region Göteborg undersökt hur invånarna i Göteborg uppfattar företagsklimatet och entreprenörsandan i Göteborg.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 2a Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
	Samtliga	27	59	12	2	100	2 171
<i>Kön</i>	Kvinna	26	59	13	2	100	1 089
	Man	28	58	11	3	100	1 074
<i>Ålder</i>	16–29 år	35	55	9	1	100	420
	30–49 år	27	59	12	2	100	806
	50–64 år	24	58	15	3	100	482
	65–85 år	23	62	12	3	100	463
<i>Utbildning¹</i>	Låg	37	50	12	1	100	169
	Medellåg	27	59	11	3	100	454
	Medelhög	27	61	10	2	100	496
	Hög	25	60	13	2	100	997
<i>Bakgrund</i>	Uppväxt i Sverige	25	61	12	2	100	1 544
	Själv uppväxt/båda föräldrar uppvuxna utanför Sverige	34	53	11	2	100	454
<i>Egen företagare/ anställd</i>	Egen företagare	26	53	17	4	100	171
	Anställd	27	59	12	2	100	1 700

Kommentar: Frågan lyder 'Här följer några påståenden om Göteborg som stad. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din uppfattning. Göteborg: *har ett bra företagsklimat*'.

¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2019.

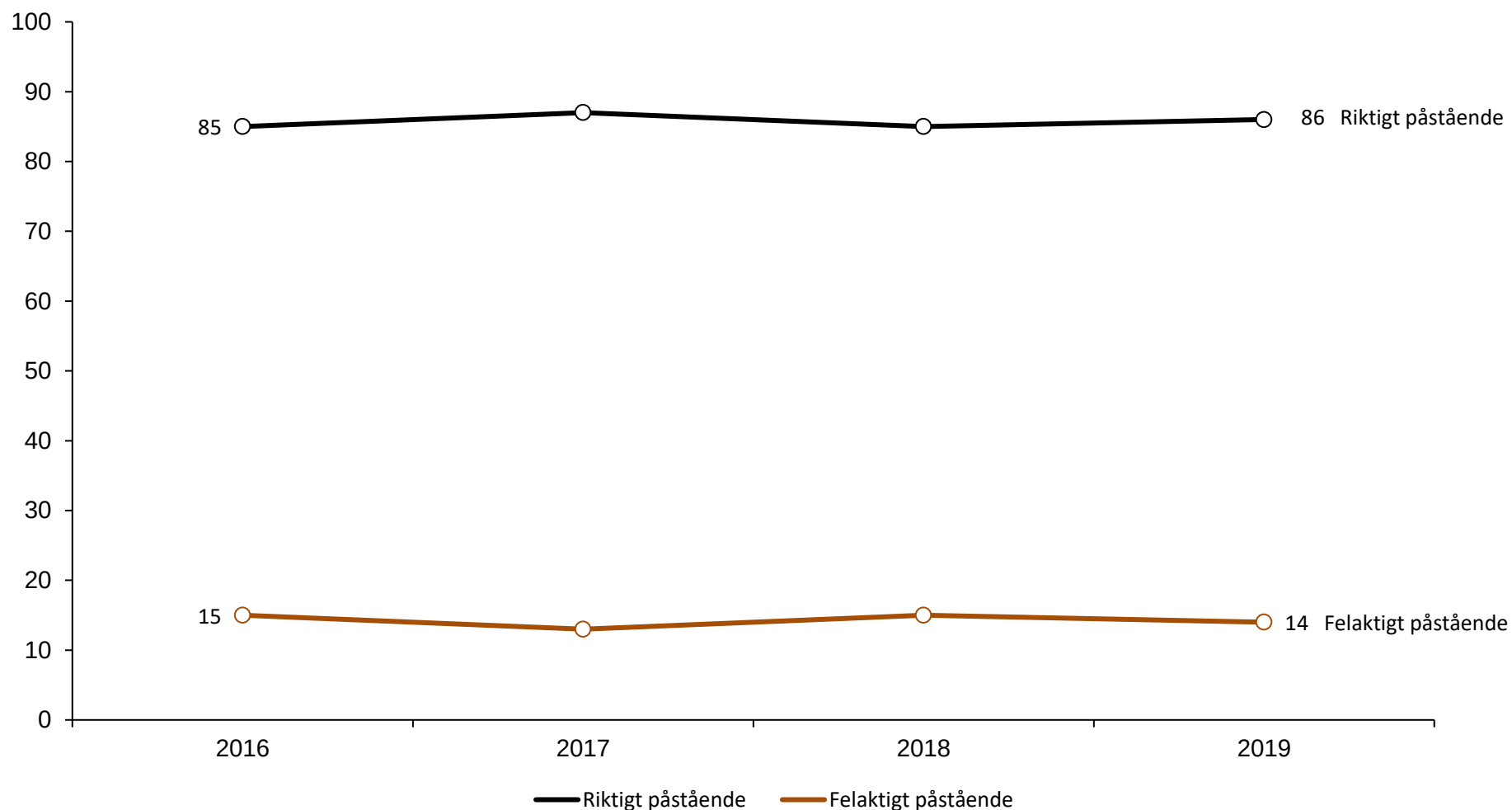
Tabell 2b Inställning till påståendet: Göteborg har ett bra företagsklimat efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
	Samtliga	27	59	12	2	100	2 171
<i>Yrkesgrupp¹</i>	Tjänsteman	24	63	12	1	100	716
	Tjänsteman med arbetsledande funktion	25	64	10	1	100	218
	Tjänsteman med företags-/verksamhetsledande funktion	26	54	16	4	100	112
	Arbetare	32	55	11	2	100	568
	Arbetare med arbetsledande funktion	20	65	10	5	100	86
	Företagare: ingen anställd	24	52	22	2	100	82
	Företagare: med anställda	27	55	12	6	100	89
<i>Stadsdel</i>	Angered	33	55	10	2	100	113
	Östra Göteborg	30	57	12	1	100	161
	Örgryte-Härlanda	30	58	10	2	100	303
	Centrum	24	61	12	3	100	273
	Majorna-Linné	19	64	14	3	100	293
	Askim-Frölunda-Högsbo	31	57	11	1	100	246
	Västra Göteborg	20	67	12	1	100	189
	Västra Hisingen	35	49	14	2	100	194
	Lundby	26	58	13	3	100	210
	Norra Hisingen	31	54	12	3	100	188

Kommentar: För frågans lydelse och procentbas, se tabell 2a. ¹Det begränsade antalet jordbrukare medger ingen redovisning. Grupperna 'Företagare: 1–9 anställda' och gruppen 'Företagare: 10–fler anställda' har slagits samman till en grupp 'Företagare; med anställda'.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2019.

Figur 2 Inställning till påståendet: Göteborg *har ett bra företagsklimat*, 2016–2019 (procent)

Kommentar: För frågans lydelse och procentbas, se tabell 2a. Figuren redovisar andelen som svarat helt eller delvis riktigt som 'Riktigt påstående' samt andelen som svarat delvis eller helt felaktigt som 'Felaktigt påstående'.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2019.

Tabell 3a Inställning till påståendet: Göteborg *har en god entreprenörsanda* efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
	Samtliga	27	59	12	2	100	2 171
<i>Kön</i>	Kvinna	19	64	15	2	100	1 082
	Man	18	63	17	2	100	1 070
<i>Ålder</i>	16–29 år	27	61	11	1	100	426
	30–49 år	20	63	15	2	100	810
	50–64 år	15	60	22	3	100	470
	65–85 år	15	65	17	3	100	454
<i>Utbildning</i> ¹	Låg	21	66	12	1	100	161
	Medellåg	20	62	16	2	100	451
	Medelhög	20	64	14	2	100	499
	Hög	17	62	18	3	100	997
<i>Bakgrund</i>	Uppväxt i Sverige	17	64	16	3	100	1 556
	Själv uppväxt/båda föräldrar uppvuxna utanför Sverige	23	60	16	1	100	441
<i>Egen företagare/ anställd</i>	Egen företagare	19	58	18	5	100	171
	Anställd	18	64	16	2	100	1 694

Kommentar: Frågan lyder 'Här följer några påståenden om Göteborg som stad. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din uppfattning. Göteborg: *har ett bra företagsklimat*'.

¹'Låg': grundskola eller motsvarande obligatorisk skola; 'medellåg': studier/examen från gymnasium, folkhögskola eller motsvarande; 'medelhög': eftergymnasial utbildning men ej examen från högskola/universitet; 'hög': examen från högskola/universitet. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2019.

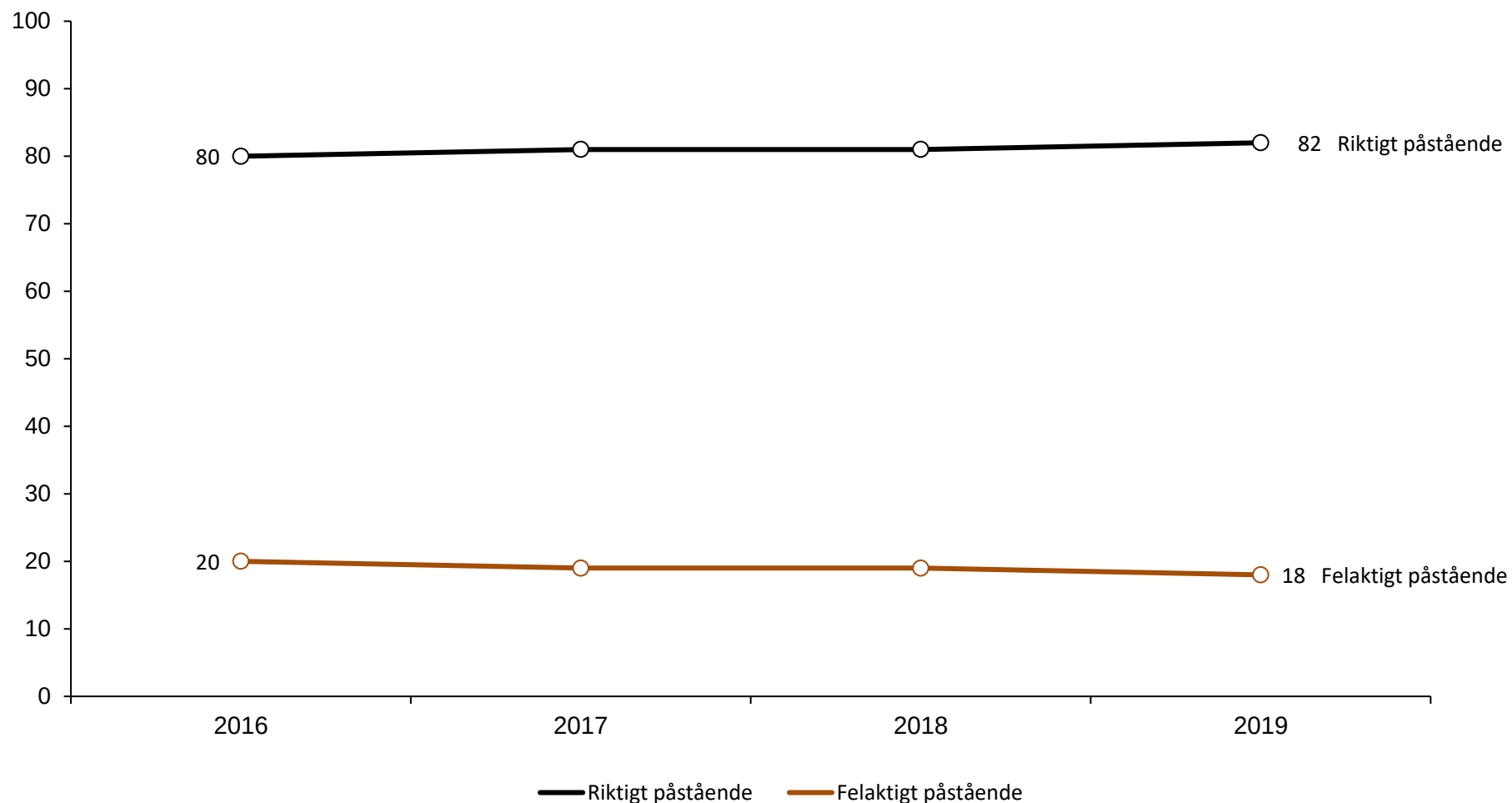
Tabell 3b Inställning till påståendet: Göteborg har en god entreprenörsanda efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Summa	Antal
	Samtliga	27	59	12	2	100	2 171
<i>Yrkesgrupp¹</i>	Tjänsteman	18	65	15	2	100	722
	Tjänsteman med arbetsledande funktion	16	69	13	2	100	225
	Tjänsteman med företags-/verksamhetsledande funktion	14	56	28	2	100	108
	Arbetare	19	63	17	1	100	555
	Arbetare med arbetsledande funktion	15	70	13	2	100	84
	Företagare: ingen anställd	20	56	19	5	100	83
	Företagare: med anställda	17	61	17	5	100	88
<i>Stadsdel</i>	Angered	25	61	13	1	100	112
	Östra Göteborg	22	64	13	1	100	162
	Örgryte-Härlanda	21	62	15	2	100	303
	Centrum	18	62	17	3	100	266
	Majorna-Linné	17	62	18	3	100	288
	Askim-Frölunda-Högsbo	17	65	15	3	100	247
	Västra Göteborg	12	68	18	2	100	193
	Västra Hisingen	24	53	19	4	100	193
	Lundby	16	64	18	2	100	209
	Norra Hisingen	20	65	13	2	100	186

Kommentar: För frågans lydelse och procentbas, se tabell 3a. ¹Det begränsade antalet jordbrukare medger ingen redovisning. Grupperna 'Företagare: 1–9 anställda' och gruppen 'Företagare: 10–fler anställda' har slagits samman till en grupp 'Företagare; med anställda'.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2019.

Figur 3 Inställning till påståendet: Göteborg *har en god entreprenörsanda*, 2016–2019 (procent)

Kommentar: För frågans lydelse och procentbas, se tabell 3a. Figuren redovisar andelen som svarat helt eller delvis riktigt som 'Riktigt påstående' samt andelen som svarat delvis eller helt felaktigt som 'Felaktigt påstående'.

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2019.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

